

نشریه دیپلمات: بندر راهبردی چابهار ایران به انقلاب تجاری در منطقه منجر می شود

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل منطقه آزاد چابهار، یک نشریه ژاپنی در تحلیلی در مورد بندر راهبردی چابهار نوشت، ایران می تواند از رقابت چین و هند بابت بندر چابهار به نفع خود و برای ارتقاء موقعیت خود استفاده کند و در عین حال قدمت مستقل بودن دیرینه خود را که بیش از حد با شرق یا غرب همسو نیست، حفظ کند.

نشریه ژاپنی «دیپلمات» در این گزارش می نویسد، احداث پروژه بندری در شهر چابهار ایران به عنوان یک مرکز تجاری بالقوه جهانی و عرصه ای برای رقابت ژئوپلیتیک مورد توجه قرار گرفته است. هند به عنوان سرمایه گذار اصلی در بندر چابهار عمل کرده است زیرا این بندر را راهی برای دسترسی به بازارهای افغانستان و آسیای میانه بدون اتکا به مسیرهای زمینی پاکستان می داند. علاوه بر این، این بندر می تواند روابط هند و ایران را تقویت کند و همکاری رو به رشد چین و پاکستان را متعادل سازد. در مورد ایران، این بندر می تواند مشارکت های دیپلماتیک و اقتصادی جدید را تقویت کند.

* نقش کلیدی بندر چابهار

بندر چابهار یک مورد کلیدی در همکاری و رقابت بین المللی است و می تواند یک انقلاب تجاری در منطقه ایجاد کند، اما همچنین می تواند رقابت های منطقه ای را تشدید کند.

دیپلمات نوشت، بندر چابهار در جنوب شرقی استان سیستان و بلوچستان واقع شده است. این بندر دارای ویژگی متمایز است که آن را از نظر داخلی و بین المللی جذاب می کند. این بندر در حاشیه اقیانوس هند واقع شده و تنها بندر عمیق ایران است که دسترسی مستقیم به اقیانوس دارد. مجاورت جغرافیایی آن با کشورهایی مانند افغانستان، پاکستان و هند و همچنین موقعیت آن به عنوان یک مرکز ترانزیتی کلیدی در رو به رشد کریدور بین المللی حمل و نقل شمال به جنوب، به آن این پتانسیل را می دهد که به یکی از مهمترین قطب های تجاری در جهان تبدیل شود. منطقه چابهار همچنین یکی از معدود نقاط ایران است که از تحریم های آمریکا معاف است و این امر به طور قابل ملاحظه ای روند تجارت با سایر کشورها را ساده کرده است.

بندر چابهار دارای ظرفیت تغییر تجارت در آسیای جنوبی و مرکزی است. راه های تجاری پیشنهادی زمینی متصل به بندر دسترسی بیشتر به بازارهای افغانستان و آسیای میانه را تسهیل می کند. تأثیر این افزایش ارتباطات، پیامدهای عظیمی به ویژه برای افغانستان دارد، اگرچه پیامدهای تسلط سریع طالبان بر این کشور می تواند این برنامه ها را برای پیشبرد به خطر بیندازد. در حال حاضر، افغانستان بیشتر تجارت خود را از طریق پاکستان انجام می دهد. بندر چابهار می تواند یک منبع تجاری جایگزین برای کشور فراهم کند. به نوبه خود، چابهار این پتانسیل را دارد که رشد اقتصادی عظیمی را در افغانستان ایجاد کند، زیرا به کالاهای دیگر کشورها اجازه می دهد به راحتی وارد افغانستان شوند و پتانسیل صادراتی آن را تقویت کنند.

* نقش چابهار در تقابل با تحریم ها

بسیاری از تحلیلگران مسائل بین المللی ایران را بر اساس معیارهایی مانند ثروت منابع طبیعی، قدرت نظامی و جمعیت قوی، به عنوان یک قدرت منطقه ای با پتانسیل ابرقدرت جهانی طبقه بندی می کنند. با این حال، ایران به دلیل تحریم های اقتصادی مشکلاتی دارد. برای دور زدن این محدودیت ها، ایران به دنبال ایجاد روابط قوی تر با کشورهای آسیایی بوده است که روابط خصمانه کمتری با آن دارند.

در این زمینه، بندر چابهار نمایانگر وسیله‌ای است که نه تنها با افغانستان و آسیای میانه، بلکه با هند و چین ارتباط برقرار می‌کند. با توجه به اینکه بودجه توسعه ایران برای بندر از سال 2018 تاکنون 2200 درصد افزایش یافته است، واضح است که چابهار بخشی جدایی ناپذیر از راهبرد مشارکت شرق ایران خواهد بود.

در همین حال، هند و چین برنامه‌هایی برای چابهار و روابط دوجانبه با ایران دارند. هند سابقه همکاری گسترده‌ای با بندر چابهار دارد، زیرا دهلی نو این بندر را فرصتی برای تقویت موقعیت خود به عنوان یک قدرت منطقه‌ای و جهانی می‌داند. هند، با دارا بودن دومین جمعیت بزرگ در جهان، ششمین اقتصاد بزرگ در جهان و تلاش طولانی مدت برای عضویت دائمی در شورای امنیت سازمان ملل متحد، یکی از مدعیان اصلی برای ابرقدرت جهانی در آینده است. این کشور تلاش کرده است تا بازار خود را در آسیای غربی و مرکزی گسترش دهد تا این پتانسیل را بیشتر تثبیت کند.

*ارتقاء جایگاه جهانی ایران با بندر چابهار

این نشریه با پرداختن به موضوع الحاق اخیر ایران به سازمان همکاری شانگهای (سازمانی که چین و هند را نیز شامل می‌شود) نوشت، این گام نشان دهنده تمایل این کشور برای تشکیل ائتلاف علیه هژمونی غرب در حالی است که به دنبال تاکید بر نقش فعالتر در امور آسیای مرکزی و خاورمیانه است. ایران می‌تواند از عضویت خود در سازمان همکاری شانگهای و سایر ابتکارات چند جانبه استفاده ابزاری کند. ایران می‌تواند از رقابت چین و هند بابت بندر چابهار به نفع خود و برای ارتقاء موقعیت خود استفاده کند و در عین حال قدمت مستقل بودن دیرینه خود را که بیش از حد با شرق یا غرب همسو نیست، حفظ کند.

در خاتمه این گزارش آمده است، با این وجود بندر چابهار به عنوان میدان نبرد کلیدی برای آرزوهای چین و هند برای رهبری در آسیای جنوبی و مرکزی است و ممکن است نقش موثری در ارتقاء جایگاه ایران در صحنه بین‌المللی ایفا کند.

